מזכיר הממשלה

ירושלים, י״ב באדר התשפ״ו
01 במרץ 2026

דחוף!
משאל טלפוני

אל: חברי הממשלה

שלום רב,

הנדון: **הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף - משאל טלפוני**

מצורפת הצעה בנושא שבנדון אשר שר הביטחון מבקש להביאה להחלטת הממשלה.

בהתאם לסעיף 19(א) בתקנון לעבודת הממשלה אודה לכם אם תאשרו את **ההצעה בהקדם האפשרי** לקבוצת הוואטסאפ הייעודית.

בברכה,

יוסי פוקס
מזכיר הממשלה

העתקים: הייעוץ המשפטי לממשלה
מ״מ המנהל הכללי, משרד ראש הממשלה

הארכת ההכרזה על מצב מיוחד בעורף

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להכרזת שר הביטחון מיום י״א באדר התשפ״ו (28 בפברואר 2026) על מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה (להלן – **ההכרזה**):

1. מכוח הסמכות לפי סעיף 9ג(ב)(3) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי״א-1951 (להלן – **החוק**), להאריך את תוקפה של ההכרזה, כך שתחול בכל שטח המדינה עד ליום כ״ג באדר התשפ״ו (12 במרץ 2026).

2. בהתאם לסעיף 9ג(א)(2) לחוק, להודיע על ההחלטה מיד לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ולבקש את אישורה להארכת תוקפה של ההכרזה כאמור.

3. בהתאם להוראות סעיף 9ג(ו)(1) לחוק, הארכת ההכרזה תפורסם באופן מיידי ברדיו ובטלוויזיה וכן תפורסם בהקדם האפשרי ברשומות ובעיתונות.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום י״א באדר התשפ״ו, 28 בפברואר 2026, בשעות הבוקר, החל צה״ל במבצע ״שאגת האריי״, מתקפת מנע משותפת של צה״ל ושל צבא ארצות הברית במטרה לתקוף את האיומים האסטרטגיים של איראן על מדינת ישראל והמרחב האזורי, לפגוע בתוכנית הגרעין האיראנית, וכן במטרות ביטחוניות ומטרות שלטון. בתוך כך, ביצע צה״ל פעילות אווירית נרחבת ברחבי איראן במסגרתה נגרם נזק למטרות צבאיות ואסטרטגיות.

לאור פתיחת המבצע, ונוכח הערכת גורמי הביטחון כי צפויה מתקפת נגד נרחבת על ידי איראן, במסגרתה צפוי להתבצע ירי בהיקף משמעותי ביותר לעבר אוכלוסייה אזרחית ברחבי מדינת ישראל, החליט שר הביטחון ביום 28 בפברואר 2026, בשעה 10:08, להכריז באופן מיידי על מצב מיוחד בעורף בכל רחבי המדינה, מכוח סמכותו שבסעיף 9ג(ב)(1) לחוק.

מתקפת הנגד הצפויה אכן החלה ועוד באותו הבוקר, החל ירי של עשרות טילים מאיראן לעבר ריכוזי אוכלוסייה אזרחית ברחבי מדינת ישראל, מצפון הארץ ועד לדרומה. נוסף על כך, שוגרו לעבר מדינת ישראל כלי טיס בלתי מאוישים. ירי הטילים גרם למספר פגיעות ישירות בבתי מגורים. למרבה הצער ונכון למועד כתיבת שורות אלה, במסגרת אירועים אלה, נהרגו אחד עשר אזרחים וכן נפצעו עשרות. כמו כן, נגרם נזק כבד לרכוש.

בשים לב להימשכות הירי ולהערכת גורמי הביטחון, כי הירי צפוי להמשיך להתבצע לעבר אוכלוסייה אזרחית ברחבי מדינת ישראל, וכן בשים לב להמשך פעילותו המבצעית של צה"ל, מוצע, בכפוף לאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל רחבי המדינה עד ליום כ"ג באדר התשפ"ו (12 במרץ 2026). לקראת מועד פקיעתה של ההכרזה ייבחן הצורך בהארכה בכפוף להערכת המצב עדכנית.

בתקופת תוקפה של ההכרזה מוקנות לגורמי צה"ל, ובעיקר לפיקוד העורף בכובעו כשירות ההתגוננות האזרחית לפי החוק האמור, סמכויות נרחבות להנחיית האוכלוסייה בשטח לגביו נקבעה ההכרזה, לרבות: חובת שהיה במרחב מוגן ונקיטת אמצעי זהירות; הגבלת לימודים; מתן הוראות לארגוני עזר; והנחיות נוספות הנדרשות לשם הצלת הנפש והרכוש.

יובהר, כי סוג ההנחיות הניתנות לאוכלוסייה והמגבלות המוטלות עליה מכוח הסמכויות שבחוק, היקפן ומידתן, נבחנות באופן עיתי על ידי הגורמים המקצועיים בהתאם להערכות המצב ביחס לטיב האיום הנשקף לאוכלוסייה ולהערכת האמצעים שיש לנקוט על מנת למנוע או לצמצם פגיעה בחיי אדם וברכוש.

לפיכך נדרשת החלטה זו של הממשלה.

<u>נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה</u>

מטבע הדברים, להכרזה על מצב מיוחד בעורף שתחול בכל שטח המדינה, יש השלכה כלכלית על המשק, אלא שיש קושי לאמוד אותה.

<u>תקציב</u>

לא רלוונטי.

<u>השפעת ההצעה על מצבת כח האדם</u>

לא רלוונטי.

<u>עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם</u>

לא רלוונטי.

<u>החלטות קודמות של הממשלה בנושא</u>

אין.

<u>עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה</u>

חוות הדעת מצורפת.

<u>סיווגים</u>

תחום פעולה עיקרי - 01 – חוץ וביטחון.

מגיש: שר הביטחון

י"ב באדר התשפ"ו
1 במרץ 2026

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: י"ב באדר תשפ"ו
1 במרץ 2026

<u>הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעה להחלטת ממשלה בנושא הארכת תוקף ההכרזה על המצב המיוחד בעורף</u>

<u>נושא ההחלטה:</u>

הארכת תוקפה של הכרזת שר הביטחון על המצב המיוחד בעורף.

<u>תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:</u>

ביום י"א באדר התשפ"ו, 28 בפברואר 2026, בשעות הבוקר, החל צה"ל במבצע "שאגת האריה", מתקפת מנע משותפת של צה"ל ושל צבא ארצות הברית במטרה לתקוף את האיומים האסטרטגיים של איראן על מדינת ישראל והמרחב האזורי, לפגוע בתוכנית הגרעין האיראנית, וכן במטרות ביטחוניות ומטרות שלטון. בתוך כך, ביצע צה"ל פעילות אווירית נרחבת ברחבי איראן במסגרתה נגרם נזק למטרות צבאיות ואסטרטגיות.

לאור פתיחת המבצע, ונוכח הערכת גורמי הביטחון כי צפויה מתקפת נגד נרחבת על ידי איראן, במסגרתה צפוי להתבצע ירי בהיקף משמעותי ביותר לעבר אוכלוסייה אזרחית ברחבי מדינת ישראל, החליט שר הביטחון ביום 28 בפברואר 2026, בשעה 08:10, להכריז באופן מיידי על מצב מיוחד בעורף בכל רחבי המדינה, מכוח סמכותו שבסעיף 9ג(ב)(1) לחוק.

מתקפת הנגד הצפויה אכן החלה ועוד באותו הבוקר, החל ירי של עשרות טילים מאיראן לעבר ריכוזי אוכלוסייה אזרחית ברחבי מדינת ישראל, מצפון הארץ ועד לדרומה. נוסף על כך, שוגרו לעבר מדינת ישראל כלי טיס בלתי מאוישים. ירי הטילים גרם למספר פגיעות ישירות בבתי מגורים. למרבה הצער ונכון למועד כתיבת שורות אלה, במסגרת אירועים אלה, נהרגו אחד עשר אזרחים וכן נפצעו עשרות. כמו כן, נגרם נזק כבד לרכוש.

בשים לב להימשכות הירי ולהערכת גורמי הביטחון, כי הירי צפוי להמשיך להתבצע לעבר אוכלוסייה אזרחית ברחבי מדינת ישראל, וכן בשים לב להמשך פעילותו המבצעית של צה"ל, מוצע, בכפוף לאישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, להאריך את ההכרזה על מצב מיוחד בעורף בכל

רחבי המדינה עד ליום כ״ג באדר התשפ״ו (12 במרץ 2026). לקראת מועד פקיעתה של ההכרזה ייבחן הצורך בהארכה בכפוף להערכת המצב עדכנית.

בתקופת תוקפה של ההכרזה מוקנות לגורמי צה״ל, ובעיקר לפיקוד העורף בכובעו כשירות ההתגוננות האזרחית לפי החוק האמור, סמכויות נרחבות להנחיית האוכלוסייה בשטח לגביו נקבעה ההכרזה, לרבות: חובת שהיה במרחב מוגן ונקיטת אמצעי זהירות; הגבלת לימודים; מתן הוראות לארגוני עזר; והנחיות נוספות הנדרשות לשם הצלת הנפש והרכוש.

יובהר, כי סוג ההנחיות הניתנות לאוכלוסייה והמגבלות המוטלות עליה מכוח הסמכויות שבחוק, היקפן ומידתן, נבחנות באופן עיתי על ידי הגורמים המקצועיים בהתאם להערכות המצב ביחס לטיב האיום הנשקף לאוכלוסייה ולהערכת האמצעים שיש לנקוט על מנת למנוע או לצמצם פגיעה בחיי אדם וברכוש.

<u>קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרך פתרונם:</u>

לאור המשך ירי הטילים לעבר אוכלוסייה אזרחית, הנמשך בשעת כתיבת שורות אלו, ולאור עמדת גורמי הביטחון לפיה המערכה צפויה להימשך, הרי שאין לעמדתנו קושי משפטי בהחלטה להאריך את תוקף הכרזת שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף מיום 28 בפברואר 2026, בכפוף לאישור וועדת החוץ והביטחון של הכנסת, עד ליום 12 במרץ 2026.

<u>עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:</u>

הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים אישרו כי אין מניעה משפטית.

<u>עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:</u>

אין מניעה משפטית לאשר את ההצעה.

בברכה,
ב/
ערן יוסף, עו״ד
המשנה ליועצת המשפטית